T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/86
KARAR NO : 2026/302
KARAR TR : 15/06/2026

ÖZET : 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde hüküm uyuşmazlığının bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan *"konu ve dava sebebinin aynı olması"* koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının Giderilmesi İsteminde Bulunan;
Adli ve İdari Yargıda Davalı : Vakıflar Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. P. A.
İdari Yargıda Davalı : Kültür ve Turizm Bakanlığı
Karşı Taraf:
Adli ve İdari Yargıda Davacılar : 1-M. M. İ.
2-S. İ.
3-İ. K. A.
4-İ. İ.
5-A. İ.
6-M. A. İ.
7-R. İ.
8-A. İ. (sadece adli yargıda)
Vekili : Av. M. Ş. İ.

I. İDARİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

1. Davacılar vekili, müvekkillerinin Diyarbakır'da müesses 26/Rebiulahır/1047 tarihli M. Paşa oğlu M. paşa Vakfının evlatları olduğunu, davacılar M. , M. , A. , R. , A. , İ. ve S. İ. 'nun, Sait İskenderoğlunun çocukları olduğunu, İ. K. A. 'in A. F. A. 'in çocuğu, İ. K. A. 'in A. F. A. in çocuğu olduğu, M. A. İ. 'nun ise A. K. İ. 'nun çocuğu olduğunu, vakıfta batın tertibinin esas olduğunu, müvekkillerin vakfın vakfiyesine göre vakfedenin ön kuşaktaki çocuklarının hak ve yetkisinde bulunduğunu, murislerin Diyarbakır 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.1970/330, K.1972/193 sayılı kararı ile vakfın evlatları olduğunun tespit edildiğini belirterek, müvekkillerinin 26/Rebiulahır/1047 tarihli M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının gallesine müstehak vakıf evladı olduklarının tespitine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

2. **Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 13/01/2014 tarih ve E.2013/211, K.2014/81 sayılı kararı** ile, davanın kabulüne ve davacıların Diyarbakır'da kurulu 26 Rabiulahir 1047 tarihli M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının gallesine müstehak vakıf evladı olduklarının tespitine karar vermiş, bu kararın temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay 18. Hukuk Dairesi 12/02/2015 tarih ve E.2014/11792, K.2015/1859 sayılı kararı ile temyiz itirazının reddi ile hükmün onanmasına karar vermiş, karar düzeltme talebi Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 23/02/2016 tarih ve E.2015/6514, K.2016/2941 sayılı kararı ile reddedilmiş ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Bilirkişilerce düzenlenen 19/11/2013 tarihli rapor ile vakfiyeye göre davacı M. M. İ. , R. İ. , A. İ. , A. İ. , İ. İ. , S. İ. , M. A. İ. ve İ. K. A. 'in Diyarbakır'da kurulmuş olan 26/Rebuiulahır 1047 tarihli M. Paşa oğlu M. paşa Vakfının gallesine müstahak pay alma hakları olduğu, dolayısı ile vakfın galle fazlasına müstehak evladları oldukları bildirilmiştir.

Mahkememizce toplanan tüm deliller birlikte değerlendirildiğinde talimat yoluyla alınan beş kişilik heyet raporunda davacıların davaya konu vakfın gallesine müstahak vakıf evladı olduklarının tespit edildiği alınan raporun denetime elverişli ve dosya içeriğine uygun olduğu dikkate alınarak davanın kabulüne karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle

1-Davanın kabulü ile davacılar M. M. İ. R. İ. , A. İ. , A. İ. , İ. İ. , S. İ. , M. A. İ. ve İ. K. A. 'in Diyarbakır'da kurulu 26 Rabiulahir 1047 tarihli M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının gallesine müstehak vakıf evladı olduklarının tespitine ..."

II. İDARİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

3. Davacılar vekili, müvekkillerinin M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının galleye müstahak evlatlarıolduğunu, vakfın 2012 ve 2013 yıllarına ait galle fazlasının ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin, Vakıflar Genel Müdürlüğü Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 20/07/2016 tarih ve 975 sayılı işleminin iptali ile bu işlemin dayanağı olan, 27/09/2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vakıflar Yönetmeliği'nin 55. maddesinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

4. Danıştay 10. Dairesi 08/02/2021 tarih ve E.2016/4618, K.2021/304 sayılı kararı ile, her iki talep bakımından davanın reddine karar vermiş ve bu karar temyiz edilmiştir.

5. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 03/03/2022 tarih ve E.2021/2501, K.2022/731 sayılı kararı ile, davacıların temyiz isteminin kısmen kabulüne, Danıştay Onuncu Dairesinin 08/02/2021 tarih ve E.2016/4618, K.2021/304 sayılı kararının Vakıflar Yönetmeliği'nin 55. maddesinin 2 ve 3. fıkrasına ilişkin kısmının aynı gerekçe ile onanmasına; Vakıflar Yönetmeliği'nin 55. maddesinin 1. fıkrasına ilişkin kısmının farklı gerekçe ile onanmasına; kararın bireysel işleme ilişkin kısmının bozulmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçesi yukarıda açıklanan Danıştay Onuncu Dairesi kararının, Vakıflar Yönetmeliği'nin 55. maddesinin 2 ve 3. fıkrası yönünden davanın reddine ilişkin kısmı, aynı gerekçe ile Kurulumuzca da uygun bulunmuş olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, kararın bu kısımının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Daire kararının Vakıflar Yönetmeliği'nin 55. maddesinin 1. fıkrasına ilişkin kısmına gelince;

5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 75. maddesinde, mazbut ve mülhak vakıfların vakfiyelerindeki şartlar doğrultusunda ilgililerin haklarının saklı olduğu, bu hakların kullanılmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Anılan maddeye istinaden hazırlanarak yürürlüğe konulan Vakıflar Yönetmeliği'nin dava konusu 55. maddesinin 1. fıkrasında ise; vakıf evladı veya ilgililerinin galle fazlasını almaya hak kazandıkları tarihin ilk derece mahkemesi karar tarihi olduğu, galle fazlasına ilişkin ödemenin mahkeme kararının kesinleşmesinden sonra yapılacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

Öte yandan, davacıların galleye müstahak vakıf evladı oldukları M. Paşa Oğlu M. Paşa Vakfına ait vakfiyede, vakfın nesli kesilinceye kadar hayır hizmetinin olmadığı ve vakfa ait gallenin (belirli giderler düşüldükten sonra kalan gelirin) tamamının vakıf evlatlarına verileceğinin belirtildiği anlaşılmaktadır.

Vakıflar Kanunu'nda da belirtildiği üzere, vakıflarda esas olanın vakfedinin iradesini gösteren vakfiye şartları olduğu, vakfiye şartlarına aykırı olmamak üzere ilgililerin haklarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici işlem tesis edilebileceği açıktır.

Bu kapsamda, dava konusu düzenlemede, vakıf evladı veya ilgililerinin galle fazlasını almaya hak kazandıkları tarihin ilk derece mahkemesi karar tarihi olduğu, galle fazlasına ilişkin ödemenin mahkeme kararının kesinleşmesinden sonra yapılacağı hükmüne yer verildiği, bu durumun vakfedenin iradesini gösteren vakfiye şartları bakımından sınırlama getirdiği ileri sürülmüş ise de, "ilgililerinin galle fazlasını almaya hak kazandıkları tarihin ilk derece mahkemesi karar tarihi olduğu" ibaresinden kastedilen durumun, galle fazlasına hak kazanabilmek için bu hususa ilişkin mahkeme kararıyla yapılmış bir tespitin olması, anılan tespit hükmüne istinaden galleye hak kazanılacağı şeklinde anlaşılması gerektiği, mahkemenin karar tarihinden önceki döneme ait galle fazlasının ödenmesine engel teşkil eden, diğer bir ifadeyle, mahkemece yapılan tespitin geçmişe etkili olarak uygulanmasını engelleyen bir düzenleme bulunmadığından, galle fazlasına müstehak olunduğu hususunun mahkeme kararıyla tespit edilmesi halinde ödemenin yapılması gerektiği dikkate alındığında, düzenlemede bu gerekçeyle hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Daire kararının bireysel işleme ilişkin kısmına gelince;

Vakıf hukukunda esas olan ve vakfedinin iradesini gösteren davacıların galleye müstahak vakıf evladı oldukları M. Paşa Oğlu M. Paşa Vakfına ait vakfiyede, vakfın nesli kesilinceye kadar herhangi bir hayır hizmetinin olmadığı ve gallenin yani belirli giderler düştükten sonra kalan gelirin tamamının vakıf evlatlarına verileceğinin belirtildiği, öte yandan, vakfiyede gallenin dağıtımı usulü yönünden batın esasının (nesil/kuşak esası) kabul edildiği, buna göre bir üst kuşaktan hayatta kalan biri olması halinde gallenin alt kuşaklara ödenmemesi esasının belirlendiği görülmektedir.

Uyuşmazlıkta, davacılar tarafından bir üst kuşaktan hayatta kalan son kişi olan R. İ. 'nun 2012 yılında vefat etmesi üzerine galleye müstehak vakıf evladı olduklarının tespiti amacıyla 06/03/2013 tarihinde açılan davada, Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/01/2014 tarih ve E:2013/211, K:2014/81 sayılı kararı ile M. Paşa Oğlu M. Paşa Vakfının gallesine müstahak vakıf evladı olduklarının tespitine karar verildiği ve anılan kararın temyiz ve karar düzeltme aşamalarından geçerek kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Buna göre, vakfedenin iradesini gösteren vakfiye hükümleri uyarınca, davacıların galleye müstehak vakıf evladı olduklarının mahkeme kararıyla tespit edildiği tarihten itibaren vakfiyede yer verilen şart uyarınca, bir üst kuşaktan hayatta kalan son kişinin vefat ettiği 2012 yılından itibaren galle fazlasının taraflarına ödenmesi gerekirken, davacılar tarafından, vakfın 2012 ve 2013 yıllarına ait galle fazlasının ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun, galle fazlasını almaya hak kazanılan tarihin ilk derece mahkemesi karar tarihi olduğundan bahisle davacılara ilişkin mahkeme kararıyla yapılan tespitin 2014 yılında olduğu gerekçesiyle anılan tarihten önceki döneme ilişkin gallenin ödenmemesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka *uyarlık görülmemiştir."*

6. **Danıştay 10. Dairesi 21/11/2023 tarih ve E.2023/722, K.2023/7197 sayılı kararı** ile, Vakıflar Genel Müdürlüğü Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 20/07/2016 tarih ve 975 sayılı işleminin iptaline karar vermiş, bu karara karşı temyiz isteminde bulunulması üzerine, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 03/03/2025 tarih ve E.2024/1285, K.2025/497 sayılı kararı ile daire kararının onanmasına karar vermiştir. Daire kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Vakıflar Genel Müdürlüğü Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 20/07/2016 tarih ve 975 sayılı işleminin incelenmesi:

Vakıf hukukunda esas olan ve vakfedenin iradesini gösteren davacıların galleye müstahak vakıf evladı oldukları M. Paşa Oğlu M. Paşa Vakfına ait vakfiyede, vakfın nesli kesilinceye kadar herhangi bir hayır hizmetinin olmadığı ve gallenin yani belirli giderler düştükten sonra

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

kalan gelirin tamamının vakıf evlatlarına verileceğinin belirtildiği, öte yandan, vakfiyede gallenin dağıtımı usulü yönünden batın esasının (nesil/kuşak esası) kabul edildiği, buna göre bir üst kuşaktan hayatta kalan biri olması halinde gallenin alt kuşaklara ödenmemesi esasının belirlendiği görülmektedir.

Uyuşmazlıkta, davacılar tarafından bir üst kuşaktan hayatta kalan son kişi olan R. İ. 'nun 2012 yılında vefat etmesi üzerine galleye müstehak vakıf evladı olduklarının tespiti amacıyla 06/03/2013 tarihinde açılan davada, Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/01/2014 tarih ve E:2013/211, K:2014/81 sayılı kararı ile M. Paşa Oğlu M. Paşa Vakfının gallesine müstahak vakıf evladı olduklarının tespitine karar verildiği ve anılan kararın temyiz ve karar düzeltme aşamalarından geçerek kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Buna göre, vakfedenin iradesini gösteren vakfiye hükümleri uyarınca, davacıların galleye müstehak vakıf evladı olduklarının mahkeme kararıyla tespit edildiği tarihten itibaren vakfiyede yer verilen şart uyarınca, bir üst kuşaktan hayatta kalan son kişinin vefat ettiği 2012 yılından itibaren galle fazlasının taraflarına ödenmesi gerekirken, davacılar tarafından, vakfın 2012 ve 2013 yıllarına ait galle fazlasının ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun, galle fazlasını almaya hak kazanılan tarihin ilk derece mahkemesi karar tarihi olduğundan bahisle davacılar hakkında mahkeme kararıyla yapılan tespitin 2014 yılında olduğu gerekçesiyle anılan tarihten önceki döneme ilişkin gallenin ödenmemesi yolundaki dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Dava konusu Vakıflar Genel Müdürlüğü Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 20/07/2016 tarih ve 975 sayılı işleminin İPTALİNE..."

III. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK

7. Davalı Vakıflar Genel Müdürlüğü vekili, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmek üzere Danıştay 10. Dairesi Başkanlığına verdiği 08/12/2025 tarihli dilekçesinde, *"idari işlemin tamamen yasaya, usule ve adli yargı kararlarına uygun olarak yapıldığını"* ileri sürerek, Danıştay 10. Dairesinin 21/11/2023 tarih ve E.2023/722, K.2023/7197 sayılı kararıyla Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/01/2014 tarih ve E.2013/211, K.2014/81 sayılı kararı arasında hüküm uyuşmazlığının bulunduğunu ileri sürerek, anılan kararlar arasındaki hüküm uyuşmazlığının giderilmesini; anlaşmazlığının esasının, usul ve kanuna uygun Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/01/2014 tarih ve E.2013/211, K.2014/81 sayılı kararının kabulüyle giderilmesini talep etmiştir.

IV. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

8. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcılıkların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Danıştay Başsavcısı; adlî ve idarî yargıda açılan davalar ile elde edilmek istenen sonucun aynı olmaması bakımından, konuları farklı olan bu davalarda verilen kararlar arasında 2247 sayılı Kanunda belirtilen anlamda hüküm uyuşmazlığı bulunmadığından başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği yönünde yazılı düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden, ortada adlî ve idarî yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararların bulunduğu, taraflardan en az birinin aynı olduğu, her iki davanın esasının hükme bağlandığı ve kararların kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2247 sayılı Kanun uyarınca hüküm uyuşmazlığının var olduğunun kabul edilebilmesi için

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

gereken şartlardan biri de aynı konuya ilişkin olmasıdır.

Aralarında uyuşmazlık (çelişki) bulunan hükümlerin (hukuk mahkemesi ve idare mahkemesi kararlarının) aynı dava hakkında verilmiş olması gerekir. Aynı davadan maksat, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflardan en az biri aynı olan davalardır. (KURU Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü,2001, İstanbul, Altıncı Baskı, Cilt I, s. 770)

Dava konusu (müddeabih) en kısa tanımıyla dava ile elde edilmek istenen sonuçtur. Davanın konusu kavramının kanunî olarak hiç bir yerde açık seçik bir tanımı yapılmamıştır. Doktrinde dava konusunun niteliği tartışmalıdır ve bu sebeple dava konusu kavramını açıklayabilmek amacıyla birçok teori ileri sürülmüştür. Türk hukuk doktrininde genel olarak dava konusunun "dava konusu yapılmış olan hak, yani dava ile elde edilmek istenen sonuç (netice)" olduğu konusunda görüş birliği olduğu söylenebilir. Yargıtay kararlarında dava konusu "dava ile elde edilmek istenen sonuç" şeklinde betimlenmesi ile yetinilmiştir. Dava konusu talep sonucundan oluşurken dava sebebi ise maddî vakıadan oluşur. Hukukî sebep ise bu kavramlar altında değerlendirilemez. Davacının talep sonucu ile mahkemeden istediği dava konusu iken bunu maddî vakıaya dayandırması ise dava sebebidir. Dava konusunu belirleyen tek ve asıl unsurun talep sonucu (usulî talep) olduğunu belirtebiliriz. Diğer bir deyişle talep sonucu (usulî talep) sağlanması mahkemeden istenilen hukukî korunma, dava konusunun bizatihi kendisidir. Usulî talebi genel hatlarıyla bir hukukî sonucun kesin bir şekilde belirlenmesini konu alan ve mahkemeye yöneltilmiş bulunan istek şeklinde tanımlayabiliriz. (Dr. Levent BÖRÜ, Dava Konusu Kavramı ve Teorileri 2012, BATİDER, Cilt XXVIII, Sayı 21, Sayfa 258-287)

Mahkemelerce verilen hükümlerin aynı konuya ilişkin olup olmadığının incelenmesi:

Adli yargı yerinde görülen davanın konusu; Diyarbakır 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:1970/330, K:1972/193 sayılı kararıyla vakfın evlatları olduğu belirlenen davacıların, 26/Rebiulahır/1047 tarihli M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının galleye müstahak evlatları olduğunun tespiti istemine ilişkindir.

İdari yargı yerinde görülen davanın konusu ise; 27/09/2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Vakıflar Yönetmeliğinin 55. maddesi ile M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının 2012 ve 2013 yıllarına ait galle fazlasının ödenmesi istemiyle davacılar tarafından yapılan başvurunun reddine ilişkin Vakıflar Genel Müdürlüğü Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 20/07/2016 tarih ve 975 sayılı işleminin iptali istemine ilişkindir.

Adlî ve idarî yargıda açılan davalar ile elde edilmek istenen sonucun aynı olmaması bakımından konuları farklı olan bu davalarda verilen kararlar arasında 2247 sayılı Kanunda belirtilen anlamda hüküm uyuşmazlığı bulunmamaktadır.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/01/2014 tarihli ve E:2013/211, K:2014/81 sayılı kararı ile Danıştay Onuncu Dairesinin 21/11/2023 tarihli ve E:2023/722, K:2023/7197 sayılı kararı arasında hüküm uyuşmazlığı bulunmadığından, başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

10. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun aynı olmadığı gerekçesiyle, başvurunun reddi yönünde yazılı düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasında. "7 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a- Uyuşmazlık konusu hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,

b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, taraflardan en az birinin aynı olduğu, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve kanun yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş kararların bulunduğu, tüm kararlarda davanın esasının hükme bağlandığı ve kanun yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.

Ancak, anılan mahkemelerce verilen hükümlerin konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunup bulunmadığı konusunun ayrıca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesindeki dava: davacıların Vakfın gallesine müstehak vakıf evladı olduklarının tespiti istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir.

Danıştay 10. Dairesindeki hüküm uyuşmazlığının giderilmesi istemine konu dava ise: Vakfın gallesine müstehak vakıf evladı olan davacıların 2012 ve 2013 yılına ait galle fazlasının taraflarına ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 20.07.2016 tarihli ve 975 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmış ve dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Bu duruma göre, Asliye Hukuk Mahkemesindeki davanın, galleye müstehak vakıf evladı olduğunun tespiti talebine; Danıştaydaki davanın ise 2012 ve 2013 yılına ait galle fazlasının ödenmesi talebine ilişkin olması karşısında, mahkeme kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, dava konusunun aynı olması koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun aynı olmaması sebebiyle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi gerekmektedir."

V. İLGİLİ HUKUK

11. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un *"Mahkemenin görevi"* başlığını taşıyan 1. maddesinin ilk fıkrası şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."

12. 2247 sayılı Kanun'un *"Yargı merciince yapılacak işlemler"* başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 23/7/2008 – 5791/6 md.)

Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir."

13. 2247 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlık Mahkemesince yapılacak işlemler "* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 21/1/1982 - 2592/5 md.)

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

Uyuşmazlık Mahkemesi, olumsuz görev uyuşmazlığı ile ilgili dosyaların ilk incelemesi sırasında ve gerekli gördüğü hallerde ilgili Başsavcıların görüşünü de alarak, görevli yargı merciini belirten kararını verir."

14. 2247 sayılı Kanun'un 3. Bölümünde, *"Hüküm Uyuşmazlığı"* üst başlığı altındaki 24. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır."

15. 2247 sayılı Kanun'un "*Hüküm uyuşmazlıklarında uygulanacak inceleme kuralları"* başlıklı 25. maddesi şöyledir:

"Hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir."

16. 2247 sayılı Kanun'un "*İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

17. 27/09/2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vakıflar Yönetmeliği'nin *"Galle fazlasının ödenmesi"* başlıklı 55. maddesi şöyledir:

"(1) Vakıf evladı veya ilgililerinin galle fazlasını almaya hak kazandıkları tarih ilk derece mahkemesi karar tarihi olup, galle fazlasına ilişkin ödeme mahkeme kararının kesinleşmesinden sonra yapılır.

(2) Galle fazlası, mazbut vakıflarda Genel Müdürlük onayından, mülhak vakıflarda ise kesin hesabın tasdikinden sonra 15 gün içerisinde yıllık olarak ödenir.

(3) İntifa hakkı ödemeleri yapıldıktan sonra ilk defa başvuranlara o yıl ödeme yapılmaz. Ancak hak kazandığı yılın veya yılların evlat hissesi, mahkeme kararının kesinleşmesini müteakip ödenir."

VI. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, A. ARSLAN, Mahmut BALLI ve Ali ÖZGÜR'ün katılımlarıyla yapılan 15/06/2026 tarihli toplantısında; Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İ. ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

ortaya çıkabilmesi için:

a) Uyuşmazlık doğuran hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,
b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

20. Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden, ortada adlî ve idarî yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararların bulunduğu, taraflardan en az birinin, aynı olduğu, her iki davanın esasının hükme bağlandığı ve kararların kesinleştiği anlaşılmaktadır.

21. Dava konusu yapılmış olan hakkın ve dava sebebinin aynı olup olmadığına gelince, yukarıda ayrıntılı olarak değinilen mahkeme kararları irdelendiğinde; davacılar tarafından, Diyarbakır 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan davanın konusunun, 26/Rebiulahır/1047 tarihli M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının galleye müstahak evlatları olduğunun tespiti istemine ilişkin olduğu, yapılan yargılama neticesinde, Mahkemenin 13/01/2014 tarih ve E.2013/211, K.2014/81 sayılı kararı ile, davacıların Diyarbakır'da kurulu 26 Rabiulahir 1047 tarihli M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının gallesine müstehak vakıf evladı olduklarının tespitine karar verildiği ve bu kararın kesinleştiği; Danıştay 10. Dairesinde açılan davada ise, M. Paşa oğlu M. Paşa Vakfının galleye müstahak evlatları olduklarının mahkeme kararı ile tespit edildiği ileri sürülerek, vakfın 2012 ve 2013 yıllarına ait galle fazlasının ödenmesi istemiyle Vakıflar Genel Müdürlüğü Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğüne müracaat edildiği, bu talebin Bölge Müdürlüğünün 20/07/2016 tarih ve 975 sayılı işlemi ile reddedilmesi üzerine, bu işlemin iptali ile işlemin dayanağı olan, 27/09/2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vakıflar Yönetmeliği'nin 55. maddesinin iptalinin talep edildiği; Danıştay 10. Dairesi tarafından yapılan yargılama neticesinde 21/11/2023 tarih ve E.2023/722, K.2023/7197 sayılı kararı ile, "*...bir üst kuşaktan hayatta kalan son kişinin vefat ettiği 2012 yılından itibaren galle fazlasının taraflarına ödenmesi gerekirken, davacılar tarafından, vakfın 2012 ve 2013 yıllarına ait galle fazlasının ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun, galle fazlasını almaya hak kazanılan tarihin ilk derece mahkemesi karar tarihi olduğundan bahisle davacılar hakkında mahkeme kararıyla yapılan tespitin 2014 yılında olduğu gerekçesiyle anılan tarihten önceki döneme ilişkin gallenin ödenmemesi yolundaki dava konusu işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı"* gerekçesiyle anılan işlemin iptaline karar verildiği görülmektedir.

22. Bu durumda, adlî ve idarî yargı yerinde açılan davalar ile elde edilmek istenen sonucun aynı olmadığı, başka bir deyişle konularının farklı olduğu anlaşıldığından, mahkeme kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, dava konusunun aynı olması koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"konu ve dava sebebinin aynı olması"* koşulunu taşımayan başvurunun reddi gerekmiştir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle,

2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"konu ve dava sebebinin aynı olması"*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin

koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE,

15/06/2026 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan GÜLEÇ	Eyüp SARICALAR	Bayram ŞEN	Döndü Deniz BİLİR

Üye	Üye	Üye
A. ARSLAN	Mahmut BALLI	Ali ÖZGÜR

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden gDXrxVS - Za2acYZ - NJdYqqQ - B5CKP0= ile erişebilirsin